

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «МОГИЛІВ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ТЕХНОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Затверджено педагогічною радою ВСП «МПТЕФК ВНАУ»
від «16» січня 2020р. Протокол №16
введено в дію Наказом директора
від «24» січня 2020р. № 205-Н

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО САМОСТІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТІВ У
ВСП «МОГИЛІВ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ТЕХНОЛОГО-
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ»**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСТ «МОДЕРНІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЕКОНОМІКИ ФАХОВИХ
КОЛЕДЖІВ
ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Затверджено методичного ради ВСТ «МІТТЕК ВНАУ»
від «10» грудня 2020р. Протокол №10
введено в дію Наказом ректора
від «24» грудня 2020р. № 202-Н

ПРО РОЗРОБКУ
КОМПЕТЕНЦІЙНОЇ МОДЕЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВСТ «МОДЕРНІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЕКОНОМІКИ ФАХОВИХ
КОЛЕДЖІВ
ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Розглянуто і схвалено на засіданні методичної
ради коледжу

Протокол № 5 від «8» грудня 2020р.

Голова методичної ради Л.О. Жовта

1. Загальні положення

1.1. Самостійна робота студентів - це спланована, пізнавальна, організаційно і методично направлена діяльність, яка здійснюється без прямої допомоги і керівництва викладача.

1.2. Самостійна робота студентів регламентується Положенням про організацію навчального процесу в вищих навчальних закладах України, затвердженим наказом Міністерства освіти України № 161 від 2 червня 1993 року (п. 3.10) і "Законом України про вищу освіту" (ст. 43).

1.3. Положенням про організацію навчального процесу в вищих навчальних закладах України передбачено, що навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів визначається робочим навчальним планом і повинен становити не менше 1/3 та не більше 2/3 загального обсягу навчального часу студента, відведеного для вивчення конкретної дисципліни.

1.4. Мета самостійної роботи студентів:

- освітньо навчальна

надбання студентами загальноосвітніх, професійних умінь, знань та навиків; здобуття систематизованих міцних і глибоких знань;

формування умінь і навиків самостійної розумової діяльності;

формування потреби безперервного самостійного поповнення і оновлення знань;

розвиток творчих здібностей, умінь приймати самостійні рішення, визначати методи та засоби розв'язання проблем.

- виховна

виховання самостійності як риси особистості;

формування внутрішньої потреби інтелектуального і духовного розвитку;

формування морально - вольових якостей особистості.

1.5. Завдання самостійної роботи студентів:

- навчити студентів самостійно працювати з літературою, здобувати знання;

- забезпечити творче сприйняття навчального матеріалу, його усвідомлення і аналіз;

- сформувати навички систематичної щоденної самостійної роботи в одержанні і узагальненні знань.

2. Планування і організація самостійної роботи студентів

2.1. Об'єм самостійної роботи студентів визначається робочим навчальним планом зі спеціальності і навчальною програмою дисципліни.

2.2. Зміст і характер самостійної роботи, кількість годин самостійного вивчення з відповідних тем планується викладачем при розробці робочої навчальної програми з дисципліни.

2.3. На самостійну роботу виноситься частина теоретичного матеріалу, менш складного і більш доступного за змістом, а саме:

- тема в цілому;

- окремі питання з теми.

2.4. Вимоги до самостійної роботи студентів:

- ретельне і раціональне планування і організація;
- систематичність і систематизація самостійного навчання;
- науково - методичне та інформаційне забезпечення;
- конкретність і доступність змісту інформації;
- контроль і корекція результатів самостійного вивчення

2.5. Самостійна робота студентів забезпечується системою навчальних - методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни:

- основна література (підручник , конспект лекцій , навчальні та методичні посібники);
- додаткова література (наукова, фахова монографічна, періодична);
- методичні матеріали (методичні вказівки щодо виконання самостійної роботи студентами).

2.6. Самостійна робота над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватись у бібліотеці, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах.

2.7. Самостійна робота студентів може здійснюватись під керівництвом і контролем викладача, або без стороннього керівництва та допомоги, з метою самозабезпечення знаннями.

2.8. При використанні студентами складного обладнання чи устаткування, складних систем доступу до інформації передбачається можливість отримання необхідної консультації або допомоги з боку викладача.

2.9. При плануванні рекомендується створити у вигляді таблиці програму самостійної роботи з дисципліни в цілому чи окремо до кожної теми (таблиця 1)

Програма самостійної роботи
з дисципліни _____
(до теми _____)

Таблиця 1

Тема, яка вноситься на самостійну роботу	Питання, яке вноситься на самостійну роботу	Кількість годин	Знання і навички, якими необхідно оволодіти	Вид навчального завдання до самостійної роботи	Форми поточного контролю	Інформаційно-дидактичне забезпечення
1	2	3	4	5	6	7

* Примітка: якщо таблиця оформляється до кожної теми окремо, то гр. 1,3-вилучаються.

2.10. Перед самостійним вивченням матеріалу рекомендується проводити інструктажі чи консультації для студентів.

3. Система навчальне - методичних засобів для забезпечення самостійної роботи студентів

3.1. Для забезпечення самостійної роботи студентів викладачу рекомендується розробити **науково - методичний комплекс з дисципліни** (зразок титульної сторінки додаток 2.) за такою структурою:

1. Пояснювальна записка (мета, завдання, планування організація, особливості самостійної роботи з дисципліни.

2. Програма самостійного вивчення з дисципліни (Табл. 1.)

3. Зміст інформаційно - методичного забезпечення самостійної роботи.

До кожної теми, що внесена на самостійне вивчення (із гр. 1), подається розгорнуто, поширено інформаційно - методичний матеріал такого змісту:

- *Назва теми і номер за робочою навчальною програмою (із гр. 1.):*
- розширений, детальний зміст кожного питання, що вивчає кожне питання;
- основна література для вивчення (із гр. 7.)
- *Методичні рекомендації і поради щодо самостійного опрацювання матеріалу:*

- конспективно, тезисно-основні поняття, положення, визначення, події, факти, тощо;

- фактори, що впливають на їх зміну, причинно - наслідкові зв'язки між ними;

- що основне, на що звернути увагу.

- *Перелік знань і умінь, якими повинен оволодіти студент після опрацювання матеріалу (на основі гр. 4 - поширено)*

- *Конкретне завдання для самостійної роботи з кожного винесеного питання (гр. 2) з методичними порадами, структурою, порядком чи планом щодо їх виконання.*

- *Інформаційні джерела самостійної роботи:*

- список основної і додаткової літератури, навчальне - методичних посібників, періодичних видань, аудіо - візуальні засоби навчання;

- тексти лекцій, опорні конспекти, структурно - логічні схеми, таблиці, альбоми тощо.

- *Перелік контрольних питань для самоперевірки (репродуктивні, проблемні, тестові завдання, виробничі проблемні ситуації, задачі і т.п.)*

- *Форми і методи поточного і підсумкового контролю самостійної роботи.*

3.2. Види завдань до самостійної роботи.

Залежно від особливостей дисциплін викладач може видавати студентам різні види завдань самостійної роботи:

- систематизація і узагальнення інформації, отриманої безпосередньо на обов'язкових навчальних заняттях (опорний, опорно - логічний конспект, тези, план, перелік питань);

- робота з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій;

- самостійне вивчення окремих тем або питань із розробкою конспекту;

- робота з довідковою літературою;

- написання рефератів, повідомлень;

- творчі завдання (доповіді, реферати, проекти, есе, огляди, моделювання і розв'язування кросвордів, виробничих, проблемних ситуацій);
- виконання підготовчої роботи до лабораторних та практичних занять;
- виконання індивідуальних графічних, розрахункових завдань;
- виконання курсових робіт (проектів);
- підготовка письмових відповідей на проблемні питання;
- виготовлення наочності;
- складання картотеки літератури за змістом фахової діяльності;
- створення бібліотеки з основних напрямків фахової діяльності. Викладач не обмежується у виборі інших завдань до самостійної роботи при відповідності їх змісту робочій навчальній програмі дисципліни.

3.3. Успішне виконання завдання самостійної роботи можливе за умови наявності у студентів певних навичок: вміння працювати з книгою (складати план, конспект, реферат); проводити аналіз навчального матеріалу (складати різні види таблиць, робити їх аналіз). Орієнтовні рекомендації по роботі з літературою подані в додатку 1.

3.4. Самостійні завдання можуть виконуватись у робочому зошиті, на окремих картках, альбомних листах у вигляді креслення, графіків, кросвордів, схем, таблиць тощо. Кращі роботи, як зразки, залишаються у предметних кабінетах (лабораторіях), експонуються на виставці студентських робіт тощо.

4. Організація контрольних заходів самостійної роботи студентів

4.1. Матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

4.2. Поточний контроль за опрацюванням навчального матеріалу, винесеного на самостійну роботу проводиться під час лекцій, семінарських, практичних і лабораторних занять.

4.3. Форми поточного контролю:

- усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми на початку наступної лекції з оцінкою відповідей студентів (5-10хв.);
- письмове фронтальне опитування студентів на початку чи в кінці лекції (5 - 10 хв.). Відповіді перевіряються і оцінюються викладачем у позааудиторний час. Бажано, щоб контрольні питання були заздалегідь підготовлені на окремих аркушах, на яких студенти пишуть відповіді;
- фронтальний безмашинний стандартизований контроль знань студентів за кількома темами, винесеними на самостійну роботу (5 - 10 хв.). Проводиться на початку семінарських, практичних чи лабораторних занять;
- перевірка домашніх завдань;
- перевірка набутих вмінь на практичних, лабораторних заняттях;
- тестова перевірка знань студентів;
- інші форми.

4.4. Виконання деяких завдань самостійної роботи студентів може контролюватись під час проведення лабораторних та практичних занять, при проведенні семінарів (питання семінару можуть торкатись тем, які частково або повністю опрацьовувались самостійно). Викладач може передбачити проведення семінару повністю за темами самостійної роботи.

4.5. При модульній системі навчання теми самостійної роботи входять у модуль. Контролюються після закінчення логічно завершеної частини лекцій та інших видів занять з певної дисципліни їх результати враховуються при виставленні підсумкової оцінки.

4.6. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентами у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовується при проведенні навчальних занять.

5. Самостійна навчальна діяльність як методична проблема

Позитивна сутність самостійної роботи студентів полягає у свідомому ставленні студента до навчання та раціональній організації самостійної праці. Готуючись до заняття, викладач повинен продумати як він допоможе студентові вчитися самостійно.

Особливо слід звернути увагу на підвищений рівень мотивації самоосвіти, вибір методики організації самостійної праці, вироблення спільних результативних методів і прийомів самостійної навчальної діяльності студентів.

Науково - експериментальну, пошукову роботу над методичною проблемою самостійної навчальної діяльності студента рекомендується вести за такими напрямками

- методика організації самостійної навчальної діяльності студентів;
- методика самостійного виконання лабораторних і практичних робіт;
- методика дослідницької і наукової діяльності студентів;
- методи і прийоми усної і письмової самостійної роботи;
- зміст і технологія самостійної навчальної діяльності студентів в опануванні професією;
- психологічні основи самостійної навчальної діяльності студентів;
- організаційно - методична єдність педагогічної діяльності щодо самостійної роботи студентів;
- система дидактичного забезпечення самостійної навчальної діяльності студентів;
- технології самоаналізу та контролю за засвоєнням знань, умінь і навичок, здобутих студентами самостійно.